

WYMAGANIA EDUKACYJNE**JĘZYK POLSKI – KLASA VI****Program nauczania języka polskiego: „Zamieńmy słowo” – Anna Podemska – Kałuża**

Minimum wymagane do klasyfikacji:

Uczeń w każdym semestrze ma obowiązek napisania: co najmniej jednej pracy klasowej, co najmniej jednego sprawdzianu gramatycznego, co najmniej jednego dyktanda ortograficznego.

Obszar/umiejętność	2 – dopuszczająca	3 – dostateczna	4 – dobra	5 – bardzo dobra	6 – celująca
	Uczeń:	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą a ponadto :	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dostateczną a ponadto :	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dobrą a ponadto :	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą a ponadto :
Czytanie i rozumienie tekstu	Z pomocą odczytuje informacje wprost; wskazuje temat, bohaterów i najważniejsze wydarzenia.	Wyszukuje podstawowe informacje; określa temat i prostą problematykę.	Analizuje tekst, charakteryzuje bohaterów i uzasadnia wnioski.	Wnikliwie analizuje i interpretuje tekst, uwzględniając konteksty.	Twórczo interpretuje tekst, dostrzega wieloznaczność i formułuje oryginalne wnioski.
Lektury	Zna podstawowe wydarzenia, bohaterów i problematykę poznanych lektur.	Zna treść, najważniejsze wydarzenia i motywy.	Swobodnie posługuje się treścią lektur i analizuje bohaterów oraz problemy.	Wykorzystuje lektury jako argumenty i porównuje utwory.	Twórczo łączy lektury, motywy, wartości i konteksty kulturowe.
Rodzaje i gatunki literackie	Rozpoznaje epikę, lirykę, dramat i wybrane gatunki.	Wymienia podstawowe cechy rodzajów i gatunków.	Rozpoznaje gatunek i uzasadnia go cechami utworu.	Analizuje funkcję cech gatunkowych i konwencji.	Porównuje gatunki i dostrzega ich twórcze przekształcenia.
Analiza utworu poetyckiego	Rozpoznaje podmiot liryczny, adresata i podstawowe środki stylistyczne.	Wskazuje podstawowe elementy utworu i środki stylistyczne.	Analizuje sytuację liryczną, obrazy poetyckie i funkcję środków.	Interpretuje znaczenia dosłowne i przenośne oraz kompozycję.	Formułuje samodzielną, pogłębioną interpretację z uwzględnieniem kontekstów.
Analiza dramatu	Rozpoznaje akt, scenę, dialog, monolog i didaskalia.	Wskazuje elementy budowy dramatu i cechy komedii/tragedii.	Analizuje akcję, konflikt i funkcję didaskaliów.	Interpretuje kreację bohaterów i sposób budowania napięcia.	Pogłębia analizę konstrukcji, języka i możliwej inscenizacji.
Środki stylistyczne	Rozpoznaje podstawowe środki stylistyczne.	Rozpoznaje środki i określa ich podstawową funkcję.	Wyjaśnia funkcję środków w tekście.	Interpretuje ich znaczenie dla wymowy utworu.	Dostrzega nieoczywiste funkcje środków i wykorzystuje terminologię w samodzielnej interpretacji.
Konteksty kulturowe i historyczne	Rozpoznaje podstawowe informacje potrzebne do zrozumienia tekstu.	Łączy utwór z prostym kontekstem.	Wykorzystuje kontekst do wyjaśnienia znaczenia utworu.	Funkcjonalnie wykorzystuje różne konteksty.	Samodzielnie dobiera i twórczo wykorzystuje konteksty.
Fleksja i części mowy	Rozpoznaje podstawowe części mowy i ich formy.	Rozróżnia odmienne i nieodmienne części mowy oraz określa ich formy.	Poprawnie analizuje i stosuje poznane formy gramatyczne.	Wyjaśnia funkcję form gramatycznych w wypowiedzi.	Sprawnie wykorzystuje wiedzę fleksyjną do świadomego kształtowania tekstu.

Obszar/umiejętność	2 – dopuszczająca	3 – dostateczna	4 – dobra	5 – bardzo dobra	6 – celująca
	Uczeń:	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą a ponadto :	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dostateczną a ponadto :	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dobrą a ponadto :	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą a ponadto :
Składnia	Rozpoznaje podstawowe części zdania i typy wypowiedzeń.	Rozróżnia zdania pojedyncze i złożone oraz części zdania.	Analizuje budowę zdań i zależności między ich elementami.	Sprawnie przekształca konstrukcje składniowe i wykorzystuje je w pisaniu.	Samodzielnie analizuje złożone konstrukcje i świadomie wykorzystuje je stylistycznie.
Słowotwórstwo	Rozpoznaje wyraz podstawowy, pochodny i rodzinę wyrazów.	Wskazuje podstawę słowotwórczą i formant w prostych przykładach.	Dokonuje podstawowej analizy słowotwórczej.	Wyjaśnia znaczenie słowotwórcze i funkcję formantu.	Twórczo wykorzystuje wiedzę słowotwórczą i analizuje nietypowe przykłady.
Zróżnicowanie języka	Rozpoznaje wybrane wyrazy potoczne, gwarowe, zapożyczone i archaizmy.	Rozróżnia podstawowe typy słownictwa.	Wyjaśnia funkcję określonych wyrazów w tekście.	Dobiera słownictwo do sytuacji, odbiorcy i celu.	Samodzielnie analizuje zróżnicowanie języka i świadomie wykorzystuje jego zasoby.
Kultura języka i komunikacja	Zna podstawowe zasady kulturalnego porozumiewania się.	Stosuje podstawowe zasady grzeczności językowej.	Rozpoznaje podstawowe błędy i ocenia stosowność wypowiedzi.	Dostosowuje język do sytuacji i odbiorcy; dostrzega manipulację.	Krytycznie ocenia komunikaty, rozpoznaje manipulację i naruszenia etyczne.
Ortografia i interpunkcja	Stosuje podstawowe zasady, popełniając liczne błędy.	Stosuje poznane zasady, choć zdarzają się błędy.	Na ogół poprawnie stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne.	Pisze poprawnie i świadomie stosuje reguły.	Pisze niemal bezbłędnie i potrafi uzasadnić zastosowane reguły.
Opowiadanie i opis	Podjękuje próbę napisania krótkiej wypowiedzi.	Tworzy prosty opis lub opowiadanie z zachowaniem podstawowej kompozycji.	Pisze spójny tekst, stosuje właściwe środki językowe i kompozycję.	Tworzy rozbudowaną, logiczną i językowo urozmaiconą wypowiedź.	Tworzy oryginalną, dojrzałą wypowiedź, świadomie wykorzystując środki artystyczne.
Charakterystyka	Podjękuje próbę scharakteryzowania postaci.	Przedstawia podstawowe informacje o bohaterze i jego cechy.	Tworzy uporządkowaną charakterystykę i uzasadnia cechy przykładami.	Pogłębia charakterystykę, uwzględnia motywację, relacje i ocenę postaci.	Tworzy wieloaspektową charakterystykę, wykorzystując konteksty i samodzielne wnioski.
Sprawozdanie, list, dialog, ogłoszenie	Podjękuje próbę napisania prostej formy użytkowej.	Tworzy formę zgodną z podstawowymi wymaganiami gatunkowymi.	Poprawnie realizuje cechy wybranej formy.	Dostosowuje formę, styl i język do celu i odbiorcy.	Sprawnie i twórczo wykorzystuje formy użytkowe, zachowując ich funkcję komunikacyjną.
Argumentowanie	Formułuje proste stanowisko i podaje pojedynczy argument.	Formułuje tezę i dobiera proste argumenty.	Dobiera argumenty i przykłady adekwatne do stanowiska.	Buduje logiczny wywód i wykorzystuje kontrargument lub wnioskowanie.	Tworzy dojrzałą argumentację i samodzielnie polemizuje z odmiennym stanowiskiem.
Wypowiedź ustna i dyskusja	Wypowiada się na temat i odpowiada na proste pytania.	Formułuje krótką, zrozumiałą wypowiedź.	Wypowiada się spójnie, rzeczowo i logicznie.	Aktywnie uczestniczy w dyskusji, argumentuje i dostosowuje wypowiedź do odbiorcy.	Swobodnie prowadzi dyskusję, precyzyjnie argumentuje i twórczo reaguje na wypowiedzi innych.
Streszczenie i notatka	Wyszukuje	Tworzy prostą notatkę	Selekcjonuje informacje	Sprawnie przetwarza	Samodzielnie dobiera

Obszar/umiejętność	2 – dopuszczająca	3 – dostateczna	4 – dobra	5 – bardzo dobra	6 – celująca
	Uczeń:	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą a ponadto :	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dostateczną a ponadto :	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dobrą a ponadto :	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą a ponadto :
	najważniejsze informacje i podejmuje próbę ich zapisania.	lub streszczenie.	i tworzy poprawne streszczenie.	informacje i zachowuje sens tekstu.	formę notatki i syntetyzuje informacje z różnych źródeł.
Samokształcenie i źródła	Korzysta ze wskazanych źródeł przy wsparciu.	Wyszukuje informacje w podstawowych źródłach.	Selekcjonuje informacje i korzysta ze słowników oraz wiarygodnych źródeł.	Porównuje źródła i krytycznie ocenia informacje.	Samodzielnie prowadzi poszukiwania, ocenia wiarygodność źródeł, syntetyzuje informacje i przestrzega praw autorskich.
Aktywność i twórczość	Wykonuje podstawowe zadania z pomocą.	Wykonuje zadania samodzielnie, korzystając ze wskazówek.	Aktywnie uczestniczy w pracy i podejmuje zadania twórcze.	Samodzielnie rozwija zainteresowania polonistyczne.	Twórczo rozwija wiedzę, podejmuje dodatkowe działania i prezentuje oryginalne rezultaty pracy.